



Kántás Balázs

Mocsárszag, madársurrogás.
Összehajló növényekből
épülő pillanatvilág.
Tenyérmély víz alá bukó
kék fény, napnak
gödröt ásó gombaspórák.



Mert a fémkeret most
jobban simogat, mint a kéz.
Jelzötlenül térünk ki
a szembejövő elől, akiről
tudjuk, már beszélt
betonnal, kővel.



Lázár Bence András

Mind rád

A kép, ahogy koszos edényeket
pakolsz a mosogatóba, elfelejthető.
Inkább a bokád vagy a lábfejed,
megfeszült bőröd hűvös szorítása.

Ezt megtartom magamnak
és, ha kell felhozom a mentségedre.

Elmondom, hogy még az ereid
is visszafele vitték a vért, annyira
szorított a bőröd,
mint kinőtt ing a hát
és a váll találkozásánál.
Majd talán meg is bocsátok neked.

Elmondom, hogy ez az anya szerep
túl erős. Hétköznapi leszel tőle,
mint egy műanyag fogantyús kávéfőző.

Ezt mind egy dobozba fogom rakni.
Elzárom magamtól, hogy ez rólad,
a legutolsó legyen, ami eszembe jut.
Inkább a bokád, a lábfejed, megfeszült
bőröd hűvös szorítása a hátamon.

Amikor kávézni indultunk,
fehér arcú lányok szaladtak el
előttünk,
mind rád mosolyogtak,
és én kénytelen voltam
bocsánatot kérni tőled.



Kis Gábor

Örökség

I.

A tavaszi este felhős égboltja szürkéllett a tó víztükrében. A mólóról látni lehetett a kopár, középkori vár megmaradt, egyetlen tornyát és romos falát. A vár egyetlen lakóját Látónak neveztük. Úgy nézett rá az emberre, mintha annak tekintetéből kiolvasná legrejtettebb titkait, mintha látná lelkének valódi alakját.

A Látó a mólóhoz kötött gazdátlan, korhadozó kis csónakon minden nap bevezett a tó közepéig, ahol a tavon ringatózó csónakból ki-kihajolva kémlelte a vizet. Ha a partról figyelték volna, azt látták volna, hogy beszél a vízhez.

Egyszer, ugyanebben az évszakban, amikor mások még nem zavarták meg a tó környékének békés csendjét, a Látó köré gyűltünk a tóba hosszan benyúló mólóra, és arra kértük, hogy meséljen nekünk valamit az életéből.

– Rendben van – egyezett bele néhány nappal később, mikor látta, hogy történet nélkül nem térhet vissza a magányos szemlélődésébe, amit úgy szeretett –, de azt tudnotok kell, hogy amit most hallani fogtok, annak minden szava olyan igaz, mint ahogyan most mi itt ülünk. Habár régen hallottam, és el is meséltem már jó párszor, így hát meglehet, hogy kicsit színesebben maradt meg a képzeletemben.

– Miről fog szólni a történet? – kíváncsiskodtunk boldogan.

– Ennek a tónak olyan tanulságos és nem mindennapi a története, hogy érdemes vele megismerkednetek. Kívált, ha itt éltek, s mindennap látjátok.

– Ha a nyári nap nagyon perzselő, még fürödni is szoktunk benne! Csak nem szabad nagyon beúszni, mert ott már nagyon mély.

– Ahogyan a tó is, úgy a története is feneketlen – mondta, s a szája sarkán mintha keserűség suhant volna át, majd nagy levegőt vett, és mesélni kezdett.

A tavaszi este felhős égboltja szürkéllett a tó víztükrében. A mólóról látni lehetett a kopár, középkori vár tornyait és falát. A vár egyik lakója, a fiatal N a tavon ringatózó korhadozó kis csónakból kihajolva beszélt. De nem a vízhez beszélt. A vízfelszín alatt egy alak lebegett, egy árny, aki figyelmesen hallgatta. Azt ugyan nem tudom, hogy miről beszélgettek, de kis idő elteltével N szeme könnyes lett, s kievezett a partra.

– Várjunk, várjunk! – szakítottuk félbe a mesemondónkat. – Hogy lehet az, hogy azt nem tudod, hogy miről beszélgettek, de azt tudod, hogy könnyes lett N szeme? És miféle név az, hogy N?

A Látó körbejáratta rajtunk a tekintetét, sóhajtott, majd még egyszer sóhajtott. Nem szerte, ha félbeszakították, s most a történetének a kezdeti lendületét is megtörhettük.



– Hogy mi lehetett N neve, nem tudom. Idővel, mint minden, a nevének a többi része lekopott.

N néhány éve látta meg először a vízbéli alakot. A mólón állva még egy hatalmas hal körvonalainak hitte. Később csónakba ült, s a tó belsejében kereste a körvonalait. Az alak ott már egészen közel merészkedett. Minden nap egy kicsit közelebb lebegett a csónakból kíváncsiskodó N-hez, míg egy őszi napon, amikor már karnyújtásnyira volt egymástól az arcuk, egymás szemébe néztek. Ettől a pillanattól kezdve N egyetlen e világhoz kötődő foglalatossága a csónakázás volt. Minden nap bevezett a tó közepéig, ahol az alak már várta, s egymást bámulták egészen naplementéig. A hold és a csillagok fényében megváltozott a vízbéli alak, halottnak tűnt, s ez megijesztette N-t. De másnap megint ott volt, és másnap megint ott volt. Idővel aztán már beszélt is hozzá. Esztendők teltek el az ismétlődő és ismétlődő napokkal, s ez esztendőkben N ráébredt, hogy a vízbéli alakon kívül nem érdekli senki és semmi más ezen a világon. Olyan érzések kerítették a hatalmába, melyek rátelepedtek minden gondolatára. Csak arra vágyott, hogy vele legyen. Hiába tagadta maga előtt, tudta, hogy beleszeretett. Ez esztendők lassú sodrában az eleinte még a vakítóan fehér csónakot iszapszürkévé áztatta a tó vize.

– Miféle volt az a vízbéli alak? – kérdeztük, ismét megtörve történetének kezdeti lendületét. – Egy megboldogult lelke talán? Egy kísértő lélek? Vagy egy visszajáró szellem? A tó szelleme?

– Igen. Ez is volt, meg az is. Ki tudja már azt? Idővel, mint minden, az igazság a vízbéli alakról már lekopott. Ezért nevezem egyszerűen alaknak. De későre jár, a hold és a csillagok fényében jómagam is ijesztőnek találom a világot. Történetem szereplőjével ellentétben azonban számomra minden életre kel. Ha megbocsátotok, és érdekelni fog még benneteket, a történetet csak holnap folytatom.

Azzal felállt, és lassan elindult a vár felé, miközben az eleredő eső szürke iszappá áztatta az utat.

II.

Évekkel később fejezte csak be a történetet. Napokig, hetekig esett akkor. Aki a szabadban töltötte volna minden idejét, annak éveknek tűnt. De azon az őszi hajnalon, amikor N talán először érintette meg a vízbéli jelenséget, nem esett, csak a tó gőzölgött. N szíve a szokásosnál hevesebben vert, egyszerre félt és vágyott erre a nem e világi élményre. Óvatosan, nehogy a csónak felboruljon, N kihajolt, és a víztükröt szemlélte. Mélyen és boldogan a jelenség szemébe nézett, miközben az arca egyre közelített a vízfelszínhez. Az ébredező nap egy pillanatra átvilágított a vízpára ködén. És akkor, ott, egy hosszú pillanatban N ajka a tükörsima vízfelülethez ért, melyen ugyanekkor egy aprócska hullám csapott fel a vízen, egy csók a víz fodrának álarcában.

N tudta mit kell tennie. Mielőtt elindult, már előkészített egy éles pengét, kést, talán üveget. Megkereste, s könnyes szemekkel mélyen csuklójába vágott. A vér látványától vagy a fájdalomtól az ájulás kerülgette. Azt akarta, hogy a vére a tó vizébe folyjon. Egyesülni akart a tóbeli szerelmével. Meg akart halni. Elájult, vérző karja a tóba hullt, feje a csónak deszkáján koppant. Még érezte, ahogy a csónak fenekén keletkezett lyukon beáramlik a



víz, ellepi lábfejét, de azt már nem érezte, hogy mindebből mi a valóság. A tó, mintha nem történt volna semmi, tovább gőzölgött, olyan erővel, mintha felfelé esne az eső.

Az őszi reggel ragyogó égboltja játszott a tó víztükrén. Egy vakítóan fehér csónak ütközött a tóba hosszan benyúló mólónak. A csónakban N feküdt. Az arca, a teste, mint aki hosszú éveket fiatalodott. Szemhéja rebegni kezdett, lassan kinyitotta a szemét. Nem tudta, mit lát, nem tudta, hol van, nem tudta, ki is ő valójában. Csuklóján egy régi forradás nyoma. Az egyetlen, amire emlékezett, az életeken át tartó lebegése. Talán egy folyó vizében? Talán pont ebben a tóban? De miért? Hogyan? Kimászott a mólóra, a vizet kémlelte. Mintha egy hatalmas hal körvonalaival vélte volna felfedezni a távolban. A mólóról látni lehetett a kopár, középkori vár falait és égig érő tornyait. Lassan elindult a vár felé az iszapszürke úton. Mintha hazafelé tartana.

III.

Akkoriban találkoztunk azzal a vakkal, aki egy másik történetet mesélt nekünk. A vár és a tó közötti földút mellett egy fa árnyékában ücsörgött. Tekintetében kiolvashatatlan titokzatosság rejtőzött, mintha senki sem láthatná lelkének valódi alakját. Azt mesélte, hogy réges-régen a vár az ő családjáé volt. A tó helyén akkor még egy aprócska folyó folydogált. Talán patak. De a családja, mert utódainak halhatatlanságot kívánt örökségül hagyni, ásatott egy feneketlen mély gödröt, s a folyóvizet abba terelte. Évek alatt megtelt vízzel a hatalmas gödör, s így született a tó.

Egyszer egy ikerpárt találtak a vár kapujában. Még fiatalon is úgy hasonlítottak egymásra, hogy senki nem tudta megkülönböztetni őket. Néha még ők maguk sem tudták, hogy kik is ők valójában. Játszottak, elhitték az emberekkel, hogy a tó partján állva visszhang hallatszik, pedig csak az egyikük kiabált vissza ugyanolyan hangon a másiknak. Aztán egy télen, amikor minden lehulló hópehely úgy fénylett, mint a hold és a csillagok fénye, egymásba szerettek. Hiába tagadták maguk előtt, hiába várták, hogy vége legyen, másnap megint, és másnap megint szembesültek szerelmük halhatatlanságával. Ez esztendőők lassú sodrában már nem érezték, hogy mi a valóság.

Egy esős téli napon az iker a vár egyik tornyában játszottak egymással, amikor a toronyba villám csapott. A torony egy darabja úgy dőlt be a tóba, mint egy ájult ember. Talán az egyik iker is odalett. Annyi bizonyos, hogy az ikekről ez után nem lehetett hallani.

Egy perzselő nyári napon a vak a mólón ült, lábát a vízbe lógatta. Mi a vízben fürödtünk. Kérdeztük, nem jön-e be a vízbe. Nem válaszolt, de a szája sarkán mintha mosoly suhant volna át, majd nagy levegőt vett, és dalolni kezdett.

– *Hát már vissza se jő?*

Hát már vissza se jő?

Nem, nem; a sírba ment:

Vess ágyat odalent.

Míg a vak a móló deszkáját kaparászta, én hallani véltem, hogy a visszhang lebegve megismétli a dalt:

– *...a sírba ment:*

Vess ágyat odalent.

A kopár, középkori vár megmaradt faláról lehullott egy aprócska kavics. Akkora csak, mint egy könnycsepp.



Gábori Kovács József

Szerelmi téboly

csak futó
mű
veled
képletes
olajcsere

képzavarba ágyazott csapágygolyókon
gördülő
tengelytörés

akkumerítő
hullámhossz-kereső
aktus

hátsóülés-rugót
olajozó tánc

kivehetetlen folt a
munkásruhán

és mégis szerel
mi téboly



Művész

Káoszba rendezett
hajhullámok
felé
orrlyukakból
táguló
pára
festi be
szemüvegét,
gondolatait
cipő orrára hullott
hamu
hajtja fel,
míg ujját
cigaretta
nem
bélyegzi.



Szűk Balázs

Nekrológ-lista

Éltem én negyvenöt évet,
Megőrzök kettőt, szépet.
Ád az Isten tán még hetet,
De aligha hetvenhetet.
Mindenütt megfigyeltek:
Diákjaim furcsán füleltek,
Hogy az utcán mit ejtek
Ki éppen okosat. Denevérnek
Jobb lett volna lennem,
Mint ezeket elviselnem.
Hisz néha hazám lazán megtagadott,
Pofont kaptam – tizenkettő nagyot.
Mint három nyulak, az igazgatók,
Jófiúk és széltolók,
Ijesztgettek engemet:
„Menj innen, míg lehet!”
S lett így bőven alkalom,
Hogy szép halom
Papírt begyűjtsek,
De ne fűtsek
Alá senkinek.
„Az ilyen minek
Van közöttünk,
Vele bűnünk
Csak nem kisebbedik,
Sötétség a szívből nem kopik.”
Így lettem én cinikus:
Vigyor e bús
Föld hátán,
Kín ellenség száján.
Mikor a két torony leomlott,
Fejem fölül a gondot
Isten védőn elseperte—
Nyolc szemeszterre persze.



Álmodtam egy jó nagyot:
Előadnak egy darabot
A Balázs-jelenésből,
De vezetőmből
A vélemény,
Mint afféle lepény
Tekerőzött elő:
„Immár újból elmegy ő!”
Hát nem lettem kommunista,
Se bösz rasszista,
Piár aktivista –
Tán maradtam humanista:
Bölcsen tanúsítva,
Hogy a lista
Alján mindig
Én vagyok
A legnagyobb
Pont, pont, pont...

Mellékdal:

Sok közülünk lótot-futott,
S dicsőség, előbbre jutott!
Én már csak így maradtam,
Mint egy lefoszlott puha paplan.

(2005)